

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Zdravotně
sociální fakulta
Faculty of Health
and Social Sciences

XI. ročník Studentské vědecké konference ZSF JU

SBORNÍK ABSTRAKTŮ

z XI. ročníku Studentské vědecké konference ZSF JU,
(25. listopadu 2025, ZSF JU, České Budějovice)
[\[online\]](#)

Editoři:

Eliška Vaníčková, Adam Dočekal, Vladimíra Pospíšilová

Organizační výbor:

prof. PhDr. Valérie Tóthová, Ph.D., dr. h. c.

Mgr. Eliška Vaníčková

Mgr. Adam Dočekal

Mgr. Vladimíra Pospíšilová

Konference se koná pod záštitou děkanky Mgr. Ivany Chloubové, Ph.D., a proděkanky pro vědu a výzkum prof. PhDr. Valérie Tóthové, Ph.D., dr. h. c., a je určena studentům nelékařských zdravotnických a sociálních oborů.

© Eliška Vaníčková, Adam Dočekal, Vladimíra Pospíšilová (eds), 2025

OBSAH

Procesy začleňování obyvatel sociálně vyloučených lokalit v kontextu bariér a podpůrných přístupů sociální práce – <i>Daniela Vobůrková, Alena Hricová</i>	3
Determinanty podporující účast osob bez přístřeší na intervencích sociální práce – <i>Michaela Šrenková, Alena Hricová</i>	4
Právní povědomí dětí a jeho využití v sociální práci – <i>Pavčina Kvěchová, Jitka Vacková</i>	5
Nástroj sociálních pracovníků pro hodnocení rizik konfliktních rozvodů – Family Law Detection of Overall Risk Screen testovaný ve Švédsku – <i>Petra Vašinová, Jitka Vacková</i>	6
Využití adaptačního modelu Royové u nemocných po chirurgické plicní resekci – <i>Marcela Říhová, Valérie Tóthová</i>	7
Zajištění bezpečnosti pacientů při aplikaci infuzní terapie na odděleních intenzivní péče – <i>Eliška Bejčková, Valérie Tóthová</i>	8
Jazykové bariéry v komunikaci s pacienty z různých kultur a jejich vliv na ošetrovatelskou péči – <i>Hana Nguyenová, Valérie Tóthová</i>	9
Zajištění bezpečné ošetrovatelské péče o dýchací cesty v následné a dlouhodobé intenzivní péči – <i>Ondřej Darek Franta, Valérie Tóthová</i>	10
Srovnání objektivních metod měření refrakce oka – <i>Zuzana Zavadilová, Jana Sokolová Šidlová</i>	11
Korelace mezi denzitou čočky a její tloušťkou u pacientů s kataraktou – <i>Karolína Kutílková, Karolína Skorkovská</i>	12
Změny refrakce po nekomplikované operaci katarakty a vliv nesprávné interpretace při zhotovení brýlové korekce – <i>Eliška Ondráčková, Markéta Zemanová</i>	13
Frekvence mrkání u pacientů se syndromem suchého oka – <i>Adéla Havlová, Pavel Beneš</i>	14
Vliv krevního tlaku na zrakové funkce – <i>Samuel Tomašec, Petr Veselý</i>	15
Role telemedicíny v době pandemie – <i>Adam Dočekal, Ivana Chloubová</i>	16
Nežádoucí účinky intramuskulárních injekcí související s výběrem místa vpichu – <i>Eliška Vaníčková, Valérie Tóthová</i>	17
Historický výzkum v ošetrovatelství – <i>Vladimíra Pospíšilová, Valérie Tóthová</i>	18

Procesy začleňování obyvatel sociálně vyloučených lokalit v kontextu bariér a podpůrných přístupů sociální práce

(původní studie)

Daniela Vobůrková *, Alena Hricová

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, Ústav sociálních a speciálněpedagogických věd, České Budějovice, ČR

ABSTRAKT

Úvod: Příspěvek se zabývá procesy sociálního začleňování obyvatel sociálně vyloučených lokalit a zkoumá vliv bariér, podpůrných faktorů a motivace v sociální práci.

Cíl: Cílem výzkumu je prozkoumat procesy začleňování se zaměřením na hlavní bariéry a podpůrné faktory, analyzovat roli přístupů sociální práce při jejich překonávání a identifikovat individuální a komunitní motivy ovlivňující ochotu obyvatel ke změně jejich životní situace.

Metodika: Výzkum využívá kvalitativní přístup a metodologii zakotvené teorie. Data jsou sbírána prostřednictvím polostrukturovaných rozhovorů s obyvateli tří sociálně vyloučených lokalit Jihočeského kraje a fokusních skupin se sociálními pracovníky.

Výsledky: Zjištění ukazují, že klíčovou roli v motivaci k začleňování hrají vztahy důvěry, pozitivní zkušenosti s intervencí a aktivizace komunitních vazeb. Bariéry zahrnují strukturální nerovnosti, institucionální nedůvěru a omezené zdroje lokality.

Závěr: Výzkum přinese hlubší poznání dynamiky motivace a začleňování. Nabízí podklady pro inovaci praxe sociální práce a rozvoj efektivních postupů podporujících sociální soudržnost v marginalizovaných komunitách.

Klíčová slova: motivace; sociální práce; sociální vyloučení; sociální začleňování

Výzkum byl podpořen Grantovou agenturou Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, registrační číslo: GA JU 144/2025/S – Využití prvků praxe založené na důkazech v sociální práci.

KONTAKT:

Mgr. Bc. Daniela Vobůrková

E-mail: voburd00@zsf.jcu.cz

Determinanty podporující účast osob bez přístřeší na intervencích sociální práce

(původní studie)

Michaela Šrenková *, Alena Hricová

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, Ústav sociálních a speciálněpedagogických věd, České Budějovice, ČR

ABSTRAKT

Úvod: Bezdomovectví představuje závažný a dlouhodobý sociální problém multidimenzionálního charakteru. Zatímco jsou v sociální práci dostupné intervence, účast osob bez domova na těchto intervencích zůstává nízká a nepředvídatelná. Sociální pracovníci v praxi čelí paradoxu: osoba bez domova má přístup k potřebné službě, a přesto se jí účastní pouze sporadicky. Současný stav poznání se zaměřuje na definování poskytovaných sociálních služeb a adiktologickou problematiku, přičemž znalost ovlivňujících determinantů a motivace osob bez přístřeší participovat na intervencích zůstává limitovaná.

Cíl: Cílem výzkumu je popsat determinanty podporující účast osob bez přístřeší na intervencích sociální práce z perspektivy osob bez domova i sociálních pracovníků. Výzkum si klade za cíl popsat vnímání determinantů a motivace mezi skupinami, identifikovat kritické momenty a podmínky, kdy jsou intervence nejefektivnější, zmapovat jednotlivé fáze motivace ke změně dle transteoretického modelu, ve kterých se osoby bez přístřeší nacházejí.

Metodika: Výzkum využívá kvalitativní strategii zaměřenou na hluboké porozumění subjektivnímu prožívání. Konkrétní metodou je interpretativní fenomenologická analýza (IPA), která umožňuje hloubkové subjektivní prožívání. Výzkumný soubor tvoří na jedné straně osoby bez přístřeší a na druhé straně sociální pracovníci v Jihočeském kraji. Výběr účastníků probíhá účelovým výběrem a metodou „snowball sampling“. Analýza výsledků proběhne dle standardního postupu IPA.

Klíčová slova: bezdomovectví; determinanty; intervence; motivace; sociální práce

Výzkum byl podpořen Grantovou agenturou Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, registrační číslo: GA JU 144/2025/S – Využití prvků praxe založené na důkazech v sociální práci.

KONTAKT:

Mgr. Michaela Šrenková

E-mail: srenkm00@zsf.jcu.cz

Právní povědomí dětí školního věku a jeho využití v sociální práci

(původní studie)

Pavλίna Kvěchová *, Jitka Vacková

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, Ústav sociálních a speciálněpedagogických věd, České Budějovice, ČR

ABSTRAKT

Úvod: Téma právního povědomí dětí školního věku a jeho využití v sociální práci představuje v českém prostředí dosud málo probádanou oblast navzdory tomu, že má zásadní význam pro prevenci rizikového chování, rozvoj odpovědnosti i podporu občanské gramotnosti.

Cíl: Cílem studie je zjistit, zda a jak se proměnilo právní povědomí dětí školního věku v České republice od roku 2000 a jak se změnila jejich schopnost chápat právní koncepty v kontextu.

Metodika: Výzkum bude navazovat na studii doc. Jiřího Kovaříka a bude využíván standardizovaný nástroj Meltonovo interview, vytvořený prof. Garym B. Meltonem v Jižní Karolině, který je založený na práci s projekčními situacemi, v nichž děti hodnotí, zda konkrétní jednání představuje realizaci určitého práva. Odpovědi se analyzují podle úrovně konceptualizace práv, tedy podle schopnosti dětí vnímat je jako společenské a etické principy. Výzkumný soubor bude tvořit přibližně 240 žáků základních škol, což umožní srovnání s původním šetřením.

Výsledky: Očekává se, že výsledky odhalí posun v porozumění právním pojmům, schopnosti rozlišovat práva od morálních norem i identifikaci faktorů, které ovlivňují úroveň právního povědomí.

Závěr: Zjištění mohou přispět k obohacení vzdělávací praxe i k rozvoji prevence v sociální práci.

Klíčová slova: právní povědomí, právo a děti školního věku; sociální práce; zvyšování právního povědomí dětí

Výzkum byl podpořen Grantovou agenturou Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, registrační číslo: GA JU 144/2025/S – Využití prvků praxe založené na důkazech v sociální práci.

KONTAKT:

Mgr. Pavλίna Kvěchová

E-mail: kvechp01@zsf.jcu.cz

Nástroj sociálních pracovníků pro hodnocení rizik konfliktních rozvodů – Family Law Detection of Overall Risk Screen testovaný ve Švédsku

(přehledová studie)

Petra Vašinová *, Jitka Vacková

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, Ústav sociálních a speciálně pedagogických věd, České Budějovice, ČR

ABSTRAKT

Úvod: Family Law Detection of Overall Risk Screen (FL-DOORS) je nástroj vyvinutý v Austrálii za účelem systematické a včasné identifikace rizik spojených s konfliktními rozvody a rodičovskými spory.

Hlavní text: Ve Švédsku byl tento nástroj v letech 2014–2017 pilotně ověřen a adaptován s cílem posílit prevenci a zefektivnit podporu v rodinněprávních řízeních. Pilotní projekt, realizovaný nadací Stiftelsen Allmänna Barnhuset v pěti obcích, byl propojen s implementací modelu Samverkansteam, tedy mezioborových týmů sociálních pracovníků a rodinněprávních specialistů. Právě sociální pracovníci byli klíčovými uživateli nástroje, jenž jim umožňoval rychle a strukturovaně identifikovat rizikové faktory ohrožující děti i rodiče.

Výsledky potvrdily vhodnost nástroje pro včasnou identifikaci rizik, avšak ukázaly také na jeho limity. K celostátní implementaci nakonec nedošlo a většina švédských obcí nadále postrádá jednotnou metodiku, přestože potřebu jejího zavedení deklaruje. Autorka abstraktu se ve svém doktorském výzkumu zaměří na testování tohoto nástroje v českém prostředí a výsledky plánuje zpracovat v rámci disertační práce i publikovat v odborných časopisech.

Klíčová slova: FL-DOORS; hodnocení rizik; konfliktní rozvod; pilotní program; sociální práce; Švédsko

Výzkum byl podpořen Grantovou agenturou Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, registrační číslo: GA JU 140/2025/S – Konfliktní rozvody.

KONTAKT:

Mgr. Petra Vašinová

E-mail: vasinp00@jcu.cz

Využití adaptačního modelu Royové u nemocných po chirurgické resekci plic

(přehledová studie)

Marcela Říhová *, Valérie Tóthová

*Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta,
Ústav ošetrovatelství, porodní asistence a neodkladné péče, České Budějovice, ČR*

ABSTRAKT

Úvod: Kvalitní a bezpečná ošetrovatelská péče vychází z holistického přístupu, který umožňuje chápat pacienta v kontextu jeho fyzických, psychických i sociálních potřeb. Jednou z možností, jak tento přístup systematicky uplatnit v praxi, je aplikace ošetrovatelských teorií a modelů, které poskytují rámec a směr péče.

Hlavní text: Adaptační model Callisty Royové je koncept zaměřený na podporu adaptačních mechanismů člověka v reakci na změny zdraví a prostředí. U nemocných po chirurgické resekci plic představuje adaptace zásadní proces, který ovlivňuje nejen fyzické zotavení, ale i psychickou pohodu a sociální fungování. Aplikace modelu Royové v péči o tyto pacienty umožňuje sestřám identifikovat specifické adaptační potřeby a plánovat ošetrovatelské intervence zaměřené na zvládání respiračních obtíží, bolesti, úzkosti, nespavosti a pooperačního diskomfortu. Tento přístup podporuje aktivní zapojení pacienta do procesu zotavení, posiluje jeho sebevědomí a schopnost zvládat nové životní situace. Implementace adaptačního modelu tak přispívá ke zvýšení kvality péče, prevenci komplikací a celkovému zlepšení kvality života po operaci.

Klíčová slova: adaptace; aplikace modelu; Callista Roy; management péče; plicní resekce

Příspěvek se vztahuje k výzkumnému grantovému projektu reg. číslo GA JU 071/2024/S, který je realizován za finanční podpory Grantové agentury Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích.

KONTAKT:

Bc. Marcela Říhová

E-mail: rihovm14@zsf.jcu.cz

Zajištění bezpečnosti pacientů při aplikaci infuzní terapie na odděleních intenzivní péče

(přehledová studie)

Eliška Bejčková *, Valérie Tóthová

*Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta,
Ústav ošetrovatelství, porodní asistence a neodkladné péče, České Budějovice, ČR*

ABSTRAKT

Úvod: Infuzní terapie patří k nejčastějším výkonům na JIP a zásadně ovlivňuje bezpečnost pacientů. Vysoká komplexita péče, množství léčiv a práce s cévními vstupy zvyšují riziko pochybení, která mohou vést k závažným následkům; role sestry je přitom klíčová. Pochybení, která mohou doprovázet tento proces, představují tedy vážné riziko pro bezpečnost a zdraví pacientů.

Hlavní text: Mezi hlavní zdroje rizik lze zařadit: medikační chyby, nedostatečnou identifikaci pacienta, slabiny v předávání informací a péči o cévní vstupy. Na JIP jsou chyby častější kvůli klinické náročnosti, polyfarmakoterapii a nekompatibilitám intravenózních přípravků; důsledkem mohou být infekce, extravazace, flebitida či systémové komplikace až sepse. Bezpečnost posilují standardizované postupy, dvojí kontrola u rizikových léčiv, důsledná asepsa, správné nastavení infuzních pump, ověřování kompatibility a pečlivá dokumentace. Význam má i elektronická preskripce a hlášení nežádoucích událostí s analýzou příčin. Role sester je velice významná, neboť průběžná kontrola místa vpichu a krytí, přísná hygiena rukou, správná dezinfekční technika a edukace pacienta jsou činnosti, které mohou ovlivnit vznik nežádoucích událostí. Cílem všech činností je minimalizovat preventabilní poškození a zajistit účinnou, standardizovanou a právně obhajitelnou péči; navržený rámec zároveň poskytuje praktická opatření a jasnou oporu pro rozhodování na JIP.

Klíčová slova: bezpečnost; infuzní terapie; jednotka intenzivní péče; pacient; pochybení

Příspěvek se vztahuje k výzkumnému grantovému projektu reg. číslo GA JU 071/2024/S, který je realizován za finanční podpory Grantové agentury Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích.

KONTAKT:

Bc. Eliška Bejčková

E-mail: bejcke00@zsf.jcu.cz

Jazykové bariéry v komunikaci s pacienty z různých kultur a jejich vliv na ošetrovatelskou péči

(přehledová studie)

Hana Nguyenová *, Valérie Tóthová

*Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta,
Ústav ošetrovatelství, porodní asistence a neodkladné péče, České Budějovice, ČR*

ABSTRAKT

Úvod: Problematika jazykových bariér a kulturní odlišnosti se v současné době vlivem neustálé globalizace dostává čím dál více do popředí. V klinické (ošetrovatelské) praxi představuje jazyková bariéra významnou výzvu pro zdravotnické pracovníky, neboť může negativně ovlivnit jak kvalitu poskytované péče, tak i bezpečnost pacientů, informovanost či dokonce způsobit profesní stres a frustraci sester.

Hlavní text: Komunikace ve zdravotnictví stojí na souhře verbální, neverbální a paralingvistické složky; význam formují také pauzy, tempo či intonace. V praxi do ní vstupuje „šum“ – stres, bolest, hluk oddělení, žargon – a kulturní odlišnosti v práci s hlasem, pohledem nebo osobní zónou. Jazyková bariéra v takovém prostředí zvyšuje riziko mylné anamnézy, nepochopených pokynů, nesprávně uděleného souhlasu i nízké adherence. Důsledkem bývá opožděná diagnostika, zhoršené výsledky a nerovnost v přístupu k péči. Kulturní senzitivita a interkulturní komunikační kompetence poskytují praktický rámec: respekt k rozdílům, znalost kontextu pacienta a dovednosti ověřovat porozumění. Osvědčuje se jasný jazyk, krátké věty a vizuální podpora. Při tlumočení má přednost profesionál; děti a jejich blízcí nesou riziko zkreslení a etických dilemat. Pomoci mohou komunikační karty MZ ČR a digitální nástroje, jejichž výstup je nutné ověřit. Klíčové je rozhodovat podle závažnosti sdělení, volbu postupu zdokumentovat a plánovat navazující komunikaci.

Klíčová slova: jazyk; jazykové bariéry; kulturní citlivost; kulturní diverzita; kulturní kompetence; komunikace

Příspěvek se vztahuje k výzkumnému grantovému projektu reg. číslo GA JU 071/2024/S, který je realizován za finanční podpory Grantové agentury Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích.

KONTAKT:

Bc. Hana Nguyenová

E-mail: nguyeh03 @zsf.jcu.cz

Zajištění bezpečné ošetrovatelské péče o dýchací cesty v následné a dlouhodobé intenzivní péči

(původní studie)

Franta Ondřej Darek *, Valérie Tóthová

*Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta,
Ústav ošetrovatelství, porodní asistence a neodkladné péče, České Budějovice, ČR*

ABSTRAKT

Úvod: Přednáška se zabývá problematikou ošetrovatelské péče o dýchací cesty v rámci následné a dlouhodobé intenzivní péče z pohledu bezpečného ošetrovatelství. Tento aspekt hraje klíčovou roli v kvalitě života pacienta a zdůrazňuje význam odborné erudice sester při aplikaci moderních, vědecky podložených a standardizovaných postupů.

Cíl: Cílem výzkumu bylo zhodnocení orientace sester ve standardizovaných postupech a jejich dodržování v klinické praxi.

Metodika: Výzkum byl realizován kvantitativní metodou pomocí nestandardizovaného dotazníku, který byl distribuován do šesti nemocnic ve Středočeském kraji a v Praze. Cílovou skupinu tvořily všeobecné sestry a sestry specialistky z oddělení následné a dlouhodobé intenzivní péče. Získaná data byla zpracována v programu SASD.

Výsledky: Předběžné výsledky ukazují, že průměrný věk respondentek činí 42 let a průměrná délka jejich praxe přesahuje 11 let. Většina sester uvedla, že při odsávání z dýchacích cest používá ochranné pomůcky, zatímco přibližně 30 % se vyhýbá změně polohy endotracheální kanyly z obavy před její dislokací. Zajímavým zjištěním je, že více než 90 % sester informuje pacienta v bezvědomí před výkonem, avšak pouze 30 % tak činí i během něj.

Závěr: Závěrem lze říci, že práce přináší hlubší porozumění problematice bezpečné péče o dýchací cesty a může přispět ke zvýšení povědomí o správných ošetrovatelských postupech.

Klíčová slova: bezpečné ošetrovatelství; dýchací systém; intenzivní péče; následná a dlouhodobá péče

Příspěvek se vztahuje k výzkumnému grantovému projektu reg. číslo GA JU 071/2024/S, který je realizován za finanční podpory Grantové agentury Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích.

KONTAKT:

Franta Ondřej Darek

E-mail: franto00@jcu.cz

Srovnání objektivních metod měření refrakce oka

(původní studie)

Zuzana Zavadilová *, Jana Sokolová Šidlová

Masarykova univerzita, Lékařská fakulta, katedra optometrie a ortoptiky, Brno, ČR

ABSTRAKT

Úvod: Tento příspěvek popisuje dosavadní výsledky diplomové práce, která je zaměřena na srovnání objektivních metod měření refrakce. Ačkoli moderní technologie umožňují změřit refrakci oka s vysokou přesností, nemusí výsledky vždy odpovídat dobře snášené subjektivní refrakci.

Cíl: Cílem práce je porovnat přesnost tří autorefraktometrů, a to se subjektivní refrakcí, ale také mezi sebou navzájem. Jedná se o přístroje: NIDEK Autorefraktometr ARK-1, Topcon Autorefraktometr RM 8000B, Topcon TRK 1P.

Metodika: Měření je realizováno od prosince 2024 ve vyšetřovně optometrie na Komenškého náměstí 2 v Brně. Dosud bylo změřeno 15 probandů, jejichž průměrný věk je 23 ± 2 let.

Výsledky: Při porovnání autorefraktometrů se subjektivní refrakcí je ve sférické hodnotě nejpreciznější nejnovější přístroj ARK-1, zatímco v cylindrické diferenci a ose astigmatismu je přesnější TRK 1P. Při porovnání hodnot objektivní refrakce mezi sebou se přístroje v průměru sférického ekvivalentu neliší o více než $\pm 0,25$ D; ale v ose se liší o více než 5° .

Závěr: Nepotvrdil se předpoklad, že subjektivní refrakci budou nejpodobnější výsledky z nejnovějšího přístroje. Dále byly mezi průměrnými výsledky měření z přístrojů významné rozdíly.

Klíčová slova: autorefraktometr; NIDEK Autorefraktometr ARK-1; objektivní refrakce; Topcon Autorefraktometr RM 8000B; Topcon TRK 1P

KONTAKT:

Bc. Zuzana Zavadilová

E-mail: zuzana.witoszova@seznam.cz

Korelace mezi denzitou čočky a její tloušťkou u pacientů s kataraktou

(původní studie)

Karolína Kutílková *, Karolína Skorkovská

Klinika nemocí očních a optometrie – Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně, Staré Brno, ČR

ABSTRAKT

Úvod: Diplomová práce se zabývala vztahem mezi denzitou čočky a její tloušťkou u pacientů s kataraktou. Katarakta je jednou z nejčastějších příčin snížení zrakové ostrosti a změny ve struktuře čočky mohou odrážet její denzitu i tloušťku.

Cíl: Cílem práce bylo zjistit, zda existuje statisticky významná korelace mezi denzitou a tloušťkou čočky a zda tyto parametry souvisejí s věkem pacientů a stadiem katarakty.

Metodika: Výzkum byl proveden na očním oddělení u sv. Anny v Brně. Tloušťka čočky byla měřena pomocí biometru, následně po navození mydriázy byla denzita čočky hodnocena přístrojem Pentacam. Stupeň katarakty byl určen na základě klasifikace PNS (Pentacam Nucleus Staging).

Výsledky: Byla zjištěna středně silná pozitivní korelace mezi denzitou a tloušťkou čočky ($r = 0,338$). Mezi tloušťkou čočky a věkem pacientů byla zaznamenána slabá pozitivní korelace ($r = 0,261$), která potvrzuje, že s věkem čočka ztlusťuje. Vztah mezi stadiem katarakty a tloušťkou čočky vykazoval středně silnou pozitivní korelaci ($r = 0,337$).

Závěr: Výsledky potvrzují souvislost mezi denzitou a tloušťkou čočky a naznačují, že oba parametry jsou ovlivněny věkem i stadiem katarakty.

Klíčová slova: čočka; denzita čočky; katarakta; korelace; tloušťka čočky

KONTAKT:

Bc. Karolína Kutílková

E-mail: karolina.kutilkova@gmail.com

Změny refrakce po nekomplikované operaci katarakty a vliv nesprávné interpretace výsledků při zhotovení brýlové korekce

(přehledová studie)

Eliška Ondráčková *, Markéta Zemanová

Masarykova univerzita, Lékařská fakulta, Kamenice, Brno-Bohunice, ČR

ABSTRAKT

Úvod: Tato přehledová studie se zaměřuje na analýzu refrakčních změn u pacientů po nekomplikované operaci katarakty a jejich vliv na přesnost následné brýlové korekce. Cílem studie je zhodnotit, do jaké míry se výsledná refrakce shoduje s předoperačně plánovanými hodnotami a jaké faktory mohou ovlivnit případné odchylky.

Hlavní text: Teoretická část práce se věnuje problematice patogeneze katarakty, refrakci oka a jejím změnám v souvislosti s chirurgickým zákrokem, přičemž zdůrazňuje význam přesné předoperační diagnostiky a výběru vhodné korekce. Výzkumná část je založena na sběru dat u dospělých pacientů, kteří podstoupili nekomplikovanou operaci katarakty. Refrakce je hodnocena subjektivními i objektivními metodami. Následná analýza spočívá v porovnání dat refrakčních výstupů po operaci s předoperačními hodnotami, s důrazem kladeným na výslednou refrakční chybu po zákroku.

Výzkum se opírá o data sbíraná na pracovišti Oftal oční kliniky, Nové sady 25, Brno. Sběr dat je aktivní od října 2024 do současnosti. Mezi probandy jsou zařazeni pacienti s diagnostikovanou kataraktou bez ohledu na pohlaví a stádium patologie. Kritérium je stanoveno pouze pro věk, kdy jsou zpracovávána data jen dospělých probandů. Jako výzkumné techniky je využíváno zjištění naturálního vízu pomocí světelné optotypové tabule a hodnocení refrakce oka na autorefraktometru.

Klíčová slova: katarakta; nitrooční čočka; operace katarakty; refrakce oka; zraková ostrost

KONTAKT:

Bc. Eliška Ondráčková

E-mail: ondrackova.eli@gmail.com

Frekvence mrkání u pacientů se syndromem suchého oka

(původní studie)

Adéla Havlová *, Pavel Beneš

Masarykova univerzita, Lékařská fakulta, katedra optometrie a ortoptiky, Brno, ČR

ABSTRAKT

Úvod: Syndrom suchého oka je multifaktoriální onemocnění očního povrchu ovlivňující zrakové funkce, pohodlí i kvalitu života. Navzdory pokroku v diagnostických a terapeutických možnostech zůstává vztah mezi frekvencí mrkání a parametry slzného filmu nedostatečně objasněn.

Cíl: Cílem studie je analyzovat frekvenci mrkání u pacientů se syndromem suchého oka ve vztahu k subjektivním a objektivním diagnostickým parametrům.

Metodika: Do studie jsou zařazeni pacienti s diagnostikovaným syndromem suchého oka. Měření probíhá pomocí přístroje OCT MS-39. Jsou sbírány objektivní kvalitativní i kvantitativní parametry slzného filmu – neinvazivní doba rozpadu slzného filmu (NIBUT), výška slzného menisku (TMH) a Schirmerův test. Subjektivní data jsou hodnocena dotazníkem Ocular Surface Disease Index (OSDI). Frekvence mrkání je zaznamenávána pomocí videozáznamu za standardizovaných klinických podmínek. Data jsou statisticky analyzována.

Výsledky: Analýza dat odhaluje souvislosti mezi frekvencí mrkání a parametry slzného filmu. Pacienti s vyšší výškou slzného menisku, větším subjektivním komfortem a nestabilitou slzného filmu vykazují tendenci k častějšímu mrkání.

Závěr: Komplexní vztah mezi frekvencí mrkání a stavem očního povrchu může přispět k přesnější diagnostice a terapii syndromu suchého oka, zejména v souvislosti s používáním digitálních zařízení, stárnutím populace a vlivy prostředí.

Klíčová slova: *frekvence mrkání; neinvazivní doba rozpadu slzného filmu; Schirmerův test; slzný film; syndrom suchého oka; výška slzného menisku*

KONTAKT:

Bc. Adéla Havlová

E-mail: add12@seznam.cz

Vliv krevního tlaku na zrakové funkce

(původní studie)

Samuel Tomašec *, Petr Veselý

Masarykova univerzita, Lékařská fakulta, katedra optometrie a ortoptiky, Brno, ČR

ABSTRAKT

Úvod: Krevní tlak (BP) a nitrooční tlak (IOP) představují dva základní fyziologické parametry s komplexními interakcemi, jejichž porozumění je dosud nedostatečné. Zatímco dlouhodobá hypertenze je dobře známým rizikovým faktorem řady očních onemocnění, krátkodobý vliv výkyvů systémového krevního tlaku na zrakové funkce a regulaci IOP zůstává nejasný.

Cíl: Cílem této explorativní studie bylo zhodnotit korelaci mezi systémovým BP a IOP po akutním zvýšení krevního tlaku navozeném kofeinem jako hypertenzním agens.

Metodika: Do výzkumu bylo zařazeno 60 účastníků (ve věku 20–72 let) bez anamnézy léčby krevního tlaku či oční patologie. BP byl měřen automatickým sphygmomanometrem, IOP na obou očích bezkontaktní tonometrií. Po vstupních hodnotách účastníci obdrželi kofeinové tablety v souladu s maximální denní dávkou. Následná měření BP a IOP byla provedena po 30 minutách a 1 hodině, aby byly zachyceny vrcholové hemodynamické změny dle individuálního metabolismu.

Výsledky: Konzumace kofeinu vedla k nárůstu systémového BP, čímž byl potvrzen předpoklad studie. Současně došlo ke zvýšení IOP téměř u všech účastníků: z výchozích průměrných hodnot $16,52 \pm 2,59$ mmHg (OD) a $16,52 \pm 2,36$ mmHg (OS) na $18,16 \pm 2,74$ mmHg (OD) a $18,24 \pm 2,78$ mmHg (OS) po 30 minutách. Zvýšené hodnoty IOP přetrvávaly i po 1 hodině ($18,03 \pm 2,72$ mmHg OD; $18,27 \pm 2,61$ mmHg OS). Vyšetření zrakové ostrosti a kontrastní citlivosti přitom neprokázalo klinicky významné zhoršení. Výsledky potvrzují silný a klinicky významný vztah mezi systémovým BP a IOP, přičemž zjištěné změny přesahují došavadní poznatky. I malé vzestupy BP byly spojeny s nepoměrně vyšším nárůstem IOP.

Závěr: Závěry zdůrazňují nutnost dalšího zkoumání mikrovaskulárních mechanismů regulace BP–IOP a také význam kumulativního působení běžně konzumovaných stimulantů, jako je kofein, v patofyziologii očních onemocnění včetně glaukomu.

Klíčová slova: hypertenze; kofein; kontrastní citlivost; krevní tlak; nitrooční tlak; zraková ostrost; zrakové funkce

BP – Blood Pressure (krevní tlak), IOP – Intraocular Pressure (nitrooční tlak), OD – Oculus Dexter (pravé oko), OS – Oculus Sinister (levé oko)

KONTAKT:

Bc. et Bc. Samuel Tomašec

E-mail: samueltomasec123462@gmail.com

Role telemedicíny v době pandemie

(přehledová studie)

Adam Dočekal *, Ivana Chloubová

*Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta,
Ústav ošetrovatelství, porodní asistence a neodkladné péče, České Budějovice, ČR*

ABSTRAKT

Úvod: Infekční onemocnění vždy byla, jsou a budou součástí našeho života. Mění se pouze jejich charakter, rozšíření a spektrum. V době pandemie covidu-19 došlo k akceleraci vývoje telemedicíny a zavádění nejrůznějších moderních technologií. Telemedicína umožnila udržet kontinuitu zdravotní péče pro pacienty i v době, kdy bylo fyzické setkání omezené.

Hlavní text: Telemedicína neboli poskytování zdravotní péče na dálku pomocí komunikačních technologií se stala mostem mezi lékaři, sestrami a pacienty. Stala se klíčovým prvkem k zachování zdravotní péče. Telemedicína je součástí elektronického zdravotnictví. Dlouhodobé zkušenosti s poskytováním telemedicínských služeb má například Francie. V Německu došlo k zásadnímu rozvoji poskytování digitálních služeb ve zdravotnictví díky zákonu o digitálním zdravotnictví z roku 2019.

Jaké možnosti má telemedicína v ošetrovatelství? V současné době se telemedicína nejvíce využívá při péči o pacienty v primární péči a pro potřeby domácí péče, zejména prostřednictvím konzultací a monitorování např. hladiny glykemie u diabetiků, vzdělávání pacientů, poskytnutí psychologické podpory, hodnocení stavu chronické rány.

I když je komunikace na dálku užitečným pomocníkem, nikdy plnohodnotně nenahradí osobní kontakt zdravotnického pracovníka s pacientem a jeho rodinou při poskytování komplexní, holistické zdravotní péče.

Klíčová slova: covid-19; pacient; sestra; telemedicína

KONTAKT:

Mgr. Adam Dočekal

E-mail: doceka02@zsf.jcu.cz

Nežádoucí účinky intramuskulárních injekcí spojené s výběrem místa vpichu

(přehledová studie)

Eliška Vaníčková *, Valérie Tóthová

*Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta,
Ústav ošetrovatelství, porodní asistence a neodkladné péče, České Budějovice, ČR*

ABSTRAKT

Úvod: Intramuskulární injekce představují jeden z nejběžnějších způsobů podávání léčiv v současné zdravotnické praxi. Ačkoli jsou považovány za poměrně bezpečný postup, jejich aplikace může být doprovázena určitými riziky a výskytem nežádoucích účinků. Mezi nejčastěji popisované komplikace patří zarudnutí v místě vpichu, tvorba hematomu, nabodnutí kosti či nechtěné poranění nervu.

Hlavní text: Cílem této publikace je prezentovat výsledky analýzy jedenácti studií identifikovaných v databázích Web of Science, PubMed a OVID, které se zabývaly nežádoucími reakcemi spojenými s intramuskulární aplikací léčiv, zejména ve vztahu k volbě místa vpichu. Sběr a vyhodnocení literatury probíhal v období od října do listopadu 2024.

Z výsledků vyplývá, že odborníci se shodují na důležitosti správné techniky aplikace a individuálního přístupu k pacientovi, jenž zahrnuje pečlivý výběr aplikačního místa s ohledem na anatomické a zdravotní odlišnosti. Publikace přináší ucelený pohled na problematiku bezpečnosti intramuskulárního podávání léčiv a zdůrazňuje výběr vhodného aplikačního místa jako zásadní faktor prevence komplikací. Důraz je rovněž kladen na aktivní spolupráci pacienta během aplikace.

Klíčová slova: aplikace; bezpečnost; intramuskulární injekce; nežádoucí účinky; technika

Příspěvek se vztahuje k výzkumnému grantovému projektu reg. číslo GA JU 071/2024/S, který je realizován za finanční podpory Grantové agentury Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích.

KONTAKT:

Mgr. Eliška Vaníčková

E-mail: vanice01@zsf.jcu.cz

Historický výzkum v ošetrovatelství

(přehledová studie)

Vladimíra Pospíšilová *, Valérie Tóthová

*Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta,
Ústav ošetrovatelství, porodní asistence a neodkladné péče, České Budějovice, ČR*

ABSTRAKT

Úvod: Historie ošetrovatelství je záznamem minulých událostí, ale také klíčem k pochopení současné profese a formování její identity. Cílem příspěvku je objasnit relevanci historického poznání pro dnešní praxi a představit metodologické přístupy používané v historickém výzkumu ošetrovatelství.

Hlavní text: Byla provedena analýza šesti studií z let 2009–2023 získaných z elektronických databází dle kritérií systematického přehledu a posouzených pomocí modifikovaného kontrolního seznamu pro kvalitativní výzkum. Výsledky potvrzují, že historici ošetrovatelství využívají diverzifikované metody, zejména analýzu archivních dokumentů (lékařské záznamy, noviny, korespondence), orální historii, případové studie a biografické narativy. Historické metody jsou reflexí vztahu badatele k minulosti a kritickým zhodnocením dostupných pramenů. Klíčovým zjištěním je aplikace datové či metodologické triangulace zvyšující důvěryhodnost výsledků.

Analýza vybraných studií potvrzuje, že historický výzkum v ošetrovatelství vychází z explicitních a ověřených metodologických postupů. Historické poznání není izolovanou disciplínou, nýbrž nástrojem pro kritickou reflexi vývoje profese v širších společenských kontextech. Pochopení minulosti ošetrovatelství napomáhá odborníkům lépe poznat dynamiku profese a identifikovat příležitosti pro zlepšení praxe.

Klíčová slova: archivní prameny; historický výzkum; metodologie; ošetrovatelství; profesní identita

Příspěvek se vztahuje k výzkumnému grantovému projektu reg. číslo GA JU 071/2024/S, který je realizován za finanční podpory Grantové agentury Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích.

KONTAKT:

Mgr. Vladimíra Pospíšilová

E-mail: pospisilovav@zsf.jcu.cz